

СИСТЕМНІ ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ НАУКОВОЇ ПЛАТФОРМИ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ЗАДАЧ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Розглянута методологія реформування системи житлово-комунального господарства України. Запропоновано застосування процесного підходу до опису структури ЖКГ з метою вирішення задачі її системної модернізації.

Ключові слова: реформа житлово-комунального господарства, процесний підхід.

Рассмотрена методология реформирования системы жилищно-коммунального хозяйства Украины. Предложено применение процессного подхода к описанию структуры ЖКХ с целью решения задачи ее системной модернизации.

Ключевые слова: реформа жилищно-коммунального хозяйства, процессный подход.

The methodology of reforming the system of housing and communal services of Ukraine is considered. The application of the process approach to the description of the structure of housing and communal services is proposed in order to solve the problem of its system modernization.

Key words: reform of housing and communal services, process approach.

Модернізація житлово-комунального господарства України є складно структурованою системною задачею, що вимагає термінового вирішення. Важливою складовою успіху у розв'язанні даної проблеми є окреслення та деталізована розробка наукових основ, методології та конкретних науково обґрунтованих підходів до даної проблеми.

Слід зауважити, що єдиною прийнятною науковою платформою у створенні методології реструктуризації та реінжинірингу галузі ЖКГ є системний підхід. В зв'язку з цим слід визначити декілька принципових моментів.

1. Житлово-комунальний комплекс слід розглядати як складноструктуровану ієрархічну трансформовану систему, що загалом складається з наступних рівнів:

- загальнодержавний рівень (галузь в цілому);

- регіональний рівень, визначений у межах укрупнених територіальних одиниць, територіальних кластерів, міжгалузевих об'єднань тощо;
- рівень об'єднань спеціальних та супутніх підприємств на рівні об'єднаних територіальних громад, окремих міст тощо;
- рівень окремо визначеного підприємства (локалізований розгляд);
- рівень елементів інфраструктури комунального підприємства (слід розглянути структуризацію з позицій як побудови організаційно-технічної системи, так і інженерно-технологічних її складових, побудови систем фінансового та кадрового супроводу тощо).

2. Важливим елементом системного розгляду галузі в цілому та підприємств ЖКГ є визначення типології, систематизації та визначення типологічно оптимальних організаційних структур, прив'язаних до регіональних особливостей, ресурсної бази, наявності власних та залучених коштів для проведення системної реструктуризації та реінжинірингу.

3. Принциповим моментом системного розгляду є часовий параметр – динамічність системи що розглядається. Зрозуміло, що навіть на рівні окремого підприємства динамічність системи визначається як комплексом зовнішніх факторів (законодавчого, фінансово-інвестиційного порядку, інституційних і т.ін.), так і необхідністю застосування методів щодо постійного вдосконалення внутрішньої структури та функціональності підприємства.

4. З огляду на вказане в п. 3 принципового значення набуває необхідність розробки узагальнених та спеціальних моделей трансформації системи ЖКГ та її підсистем на всіх рівнях визначеної ієрархії. Оскільки в багатьох випадках елементи системи (особливо, на функціональному рівні) підлягають впливу значної кількості випадкових факторів, в розробці моделей реструктуризації та реінжинірингу доцільно використовувати ефективний апарат теорії нечітких множин.

5. В свою чергу, в якості інструментарію створення та моніторингу власне моделей трансформації складної системи «ЖКГ» ефективним є застосування візуально-геометричних та графоаналітичних уявлень. Зокрема, одним з таких інструментів є ергономічна та комфортна з точки зору інтерфейсу модель – діаграми Сенкі, за допомогою яких можна наочно кількісно визначити та розрахувати значення та напрями рухів будь-яких ресурсних потоків у певній складній системі.

6. Методологія та інструментарій реструктуризації та реінжинірингу системи ЖКГ мають бути відкритими до можливості реформування будь якого з її рівнів за проблемно-орієнтованим принципом. Проблема орієнтація трансформацій може полягати у визначенні цільових функцій, що відповідають вимогам екологічності, енергоощадності, біосферної сумісності, задачі створення «розумного» міста тощо.

7. В якості концептуальної основи створення наукової платформи реструктуризації, з нашої точки зору, досить ефективним може виявитись використання процесного підходу [1].

Процесний підхід – це розгляд всієї діяльності організації як мережі взаємодіючих процесів, що протікають усередині організаційної структури компанії і реалізують мету її існування [1]. Він дозволяє визначити причинно-наслідкові зв'язки виникнення проблем, а також з'ясувати, де і коли виникла проблема, і яка з підсистем винна у її виникненні.

Таким чином, підприємство являє собою систему, усередині якої відбувається множина взаємозв'язаних процесів, які своїм функціонуванням визначають стан всієї організаційної системи. Але стани, в яких перебуває система, викликані певними діями в результаті процесу. У свою чергу стани викликають подальші дії, що знаходяться в логічно послідовному ланцюзі процесу. Задіяні в процесі ресурси перетворюються і знаходять іншу форму.

Функції процесного підходу також являють собою певну систему, де управлінський цикл виглядає наступним чином: збирання інформації – прийняття управлінського рішення – організація (формування об'єкта і суб'єкта управління) – регулювання – облік – контроль. Важливо, що вказаний підхід може використовувати як на елементарному функціональному рівні, так і на рівні мета систем.

Отже, поєднання принципів процесного підходу до опису структур та функціональних схем роботи підприємства з можливостями математичного та візуально-графічного моделювання дозволяє підійти до вирішення задачі трансформування системи ЖКГ з дійсно системних позицій.

Список літератури

1. Швець В.Я., Дроботова М.В., Музичка А.Р. Процесний підхід до управління підприємством//Сталий розвиток економіки, № 1 (18), 2013. С.74-78.

Стаття надійшла до редакції 4.12.17